

МЕНЕДЖМЕНТ

УДК 004.738+65.012.32+65.012.4

DOI <https://doi.org/10.57125/econp.2024.04.29.01>

**Проблеми, виклики та перспективи інформаційної підтримки
підприємств в сучасних економічних умовах**

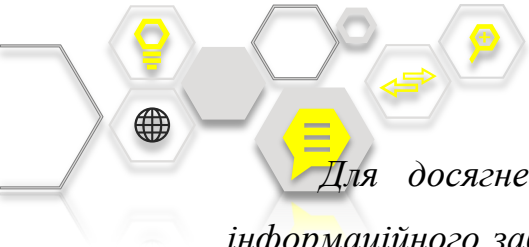
Редько Катерина Юріївна

К.е.н., доцент, Старший науковий співробітник, ДУ Інститут досліджень
науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН
України, Центр інновацій та технологічного розвитку, бульвар Тараса
Шевченка, 60, Київ, 01032, Україна, katredko@gmail.com,
<https://orcid.org/0000-0003-2609-3471>

Прийнято: 17.03.2024 | Опубліковано: 29.04.2024

Анотація: Основною метою даної статті є дослідження особливостей інформаційного забезпечення підприємства та виявлення основних проблем у цій сфері. Дослідження базується на якісному поєднанні методів системного аналізу. Особливо при вивченні наявної наукової літератури використовуються методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції, конкретизації, узагальнення, аналогії. Для оцінки рівня корпоративного інформаційного забезпечення використовувався метод шкали Харінгтона.

У процесі дослідження було виявлено, що в сучасних умовах цінність інформаційних ресурсів продовжує зростати, і без відповідного інформаційного забезпечення з боку менеджерів неможливе ефективне управління будь-якою соціально-економічною системою.

Для досягнення поставлених завдань з'ясовано основні проблеми інформаційного забезпечення підприємства. На основі аналізу літературних джерел окреслено основні види аналізу інформаційного забезпечення. Крім того, визначено основні методи оцінки інформаційного забезпечення. Пропагував схему метричного моделювання для неметричних атрибутів. На основі різних складових показників інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємства запропоновано методiku розрахунку узагальнюючих показників для оцінки рівня інформаційного забезпечення. Для інтерпретації показників рівня отриманої інформаційної підтримки рекомендується використовувати шкалу Харрінгтона. Визначає сутність, значення та основні характеристики інформаційного забезпечення на різних рівнях від дуже низького до дуже високого.

Результати дослідження мають важливе практичне значення і дозволяють кількісно оцінити рівень інформаційного забезпечення підприємства та надати пропозиції щодо його вдосконалення.

Ключові слова: особливості, проблеми, підходи, оцінка, ефективність, забезпечення, інформаційна підтримка.

Problems, Challenges, and Prospects of Information Support for Enterprises in Modern Economic Conditions

Kateryna Redko

PhD, associate professor, Senior Researcher, Centre for innovations and technological development, State Institution «G.M. Dobrov Institute for scientific and technological potential and science history studies» NASU, Kyiv, Ukraine, katredko@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2609-3471>

Abstract: *The main purpose of this article is to study the peculiarities of enterprise information support and identify the main problems in this area. The research is based on a qualitative combination of system analysis methods. In*

particular, methods of analysis, synthesis, induction, deduction, concretization, generalization, and analogy are used when studying the existing scientific literature. The Harrington scale method was used to assess the level of corporate information support.

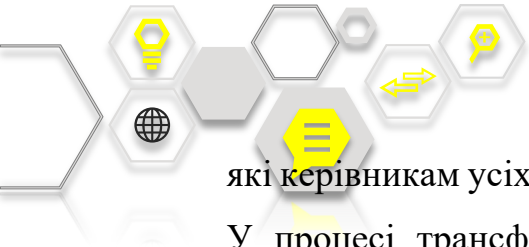
During the research, it was found that in modern conditions, the value of information resources continues to grow, and without appropriate information support from managers, effective management of any socio-economic system is impossible.

To achieve the set objectives, the main problems of enterprise information support were identified. Based on the analysis of literary sources, the main types of information support analysis were outlined. Additionally, the main methods for assessing information support were determined. A scheme for metric modeling of non-metric attributes was proposed. Based on various components of information support indicators for the functioning and development of the enterprise, a methodology for calculating summary indicators to assess the level of information support was suggested. It is recommended to use the Harrington scale to interpret the indicators of the obtained information support levels. The essence, significance, and main characteristics of information support at various levels, from very low to very high, were defined.

The results of the study have significant practical importance and allow for a quantitative assessment of the level of enterprise information support and provide recommendations for its improvement.

Keywords: *features, problems, approaches, evaluation, effectiveness, provision, information support.*

Постановка проблеми Для прийняття правильних і ефективних управлінських рішень необхідна достатня достовірна інформація. Відсутність необхідної інформації та надання недостовірної інформації є причинами, через

які керівникам усіх рівнів важко приймати правильні та обґрунтовані рішення. У процесі трансформації до розумної економіки особливо актуальною є проблема забезпечення інформаційного зв'язку між суб'єктами економічної та соціальної діяльності. Досвід інформаційно розвинених країн показує, що в сучасному суспільстві управління економікою та її ефективність залежать не тільки від приватних інтересів і не стільки, скільки від інформаційної безпеки рішень на виробничому та управлінському рівнях. Важливим питанням діяльності українських підприємств є те, що в сучасних умовах становлення розумної економіки інформація та її адекватне та своєчасне забезпечення є тим ресурсом, без якого жодне підприємство не може ефективно працювати.

Слід зазначити, що існуючі дослідження зосереджені переважно на проблемі оцінки інформації та оцінки ефективності інформаційних систем як технічних систем. З іншого боку, ефективність інформаційного забезпечення зводиться до оцінки ефективності інформатизації підприємства, яка, зокрема, відображається в оцінці ефективності впровадження нових інформаційних технологій, тобто інформаційних систем, та оцінці ефективності побудови інформатизації підприємства. Ефективність проектів впровадження таких систем. Отже, як оцінити рівень інформаційного забезпечення підприємств у процесі інформаційного менеджменту в досягненні цілей розвитку бізнесу, залишається актуальною проблемою, що потребує вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На початку 20 століття, ознаменованого становленням інтелектуальної економіки, соціально-економічне середовище вітчизняних підприємств різної форми власності зазнало фундаментальних змін, наголошуючи на повнопроцесній інформатизації. їхню діяльність [13].

Умови функціонування сучасних підприємств характеризуються жорсткою конкуренцією, високим ступенем інформатизації та нестабільністю зовнішнього середовища. Перед вітчизняними підприємствами постає проблема ефективної організації діяльності та розвитку. У цьому випадку ефективність функціонування та розвитку підприємства залежить від рівня

інформаційного забезпечення, яке забезпечує необхідну інформацію для формування та реалізації цілей підприємства. В цьому випадку своєчасне, якісне та повне інформаційне забезпечення стає невід'ємною частиною успішної роботи та розвитку.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Загалом, метою дослідження є дослідження сучасних характеристик інформаційного забезпечення вітчизняних підприємств, раціональність методів оцінки інформаційного забезпечення та розробка моделі оцінки рівня інформаційного забезпечення діяльності та розвитку підприємства. .

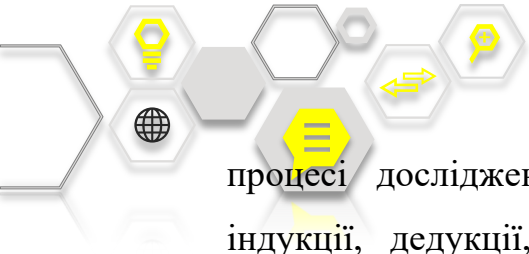
Мета дослідження та питання дослідження:

Метою даної статті є дослідження особливостей інформаційного забезпечення вітчизняного підприємства, проведення теоретичного обґрунтування методів оцінки інформаційного забезпечення та розробка моделі оцінки інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємства. Досягнення цілей допомагає вирішити такі завдання:

- Проаналізувати сучасні методи оцінки інформаційного забезпечення;
- Визначити показники для оцінки рівня інформатизаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємства;
- Побудувати модель оцінки рівня інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вибір конкретних методів дослідження залежить від характеру фактичних матеріалів, умов і завдань дослідження. Обраний підхід є впорядкованою системою, положення якої визначається етапами вивчення особливостей інформаційного забезпечення підприємства, використання та функціонування технології, теоретичного та практичного матеріалу в певному порядку.

Основою дослідження характеристик інформаційного забезпечення підприємства є якісне поєднання методів системного аналізу. Зокрема, в

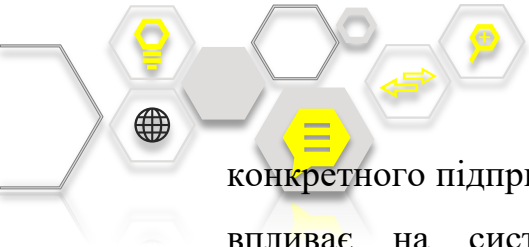
процесі дослідження використовувалися такі методи: аналізу, синтезу, індукції, дедукції, конкретизації, узагальнення, аналогії та математичні методи.

Дослідження базується на працях відомих вітчизняних і зарубіжних економістів. Незважаючи на те, що в науковій літературі проведено велику кількість досліджень з питань забезпечення інформатизації підприємства, варто зазначити, що в процесі досягнення цілей розвитку бізнесу підприємства постає питання оцінки рівня забезпечення інформатизації як процесу управління інформатизацією. Підприємства потребують подальших досліджень.

Інформаційна безпека — це широке поле, яке вивчає методи та принципи обробки даних, об'єктів, які контролюються або керуються в системі відображення, а також організації даних для кращого зберігання, використання та обміну між споживачами та джерелами даних. інформації.

У сучасному світі значення інформаційних ресурсів неухильно зростає. Ефективне управління будь-якою соціально-економічною системою неможливе без відповідного інформаційного забезпечення з боку менеджерів. На рівні підприємства інформаційне забезпечення поділяється на два види операцій: (а) операції за межами підприємства і (б) операції в межах підприємства. До першої категорії належать операції, що зачіпають інтереси підприємства та інтереси однієї чи кількох третіх осіб (фізичних та юридичних осіб, органів державного управління): закупівля сировини, інвестиції в певні проекти, виплата дивідендів тощо. Друга категорія – це операції, які відносно не зачіпають зовнішні інтереси, а зачіпають лише власні інтереси компанії: оптимізація структури активів, каналів фінансування, конверсія сировини, матеріальна реорганізація, фінансова реорганізація та інша операційна діяльність. та потік інформації тощо.

Інформація про облікові записи займає центральне місце в системах інформаційної підтримки, дозволяючи вам постійно отримувати системну інформацію про стан вашого бізнесу. Інформаційні потоки, що стосуються

конкретного підприємства, різноманітні. Значна частина цього формується та впливає на системи бухгалтерського обліку, які використовуються підприємствами.

У ході дослідження автор виявив деякі основні проблеми підтримки інформатизації підприємства:

- Дефіцит бюджету багатьох вітчизняних та іноземних підприємств, особливо в умовах економічної стагнації та кризи в більшості галузей і сфер людської діяльності, спричинених пандемією, повномасштабним вторгненням російської федерації в Україну та іншими соціальними проблемами;
- Записи про діяльність компанії, її відділів та персоналу часто розрізнені та не дають повної та об'єктивної інформації;
- Важко визначити історію питання: хто був ініціатором, які джерела документації та змістовні обґрунтування, чому і ким приймалися конкретні рішення;
- Труднощі з отриманням необхідних документів в інших департаментах, відділах або навіть інформації про наявність таких документів;
- Повільний потік інформації та документів між відділами та відділами;
- наявність дублікатів або суперечливих документів у різних відділах і відділеннях;
- Відсутність адекватного зворотного зв'язку між різними відділами, ланками управління тощо;
- Високі вимоги до кваліфікації персоналу.

З метою розробки методики оцінки інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємств розглянуто основні методи оцінки інформації та інформаційних систем.

У процесі дослідження були виділені наступні методи оцінки ефективності ІТ-проектів: метод оцінки витрат, метод прямої оцінки

результатів, метод оцінки ідеальності процесу та якісний метод. Основні методи оцінки інформації можуть включати статистичний, семантичний, прагматичний і структурний.

На основі досліджень Kunath та Winkler [8]; Sedra [15], дані розуміння як правильно розрізняти такі види аналізу інформаційного забезпечення:

Семантика – включає оцінку повноти, об'єктивності, достовірності, точності та достовірності інформаційного забезпечення, тобто аналіз його змісту та способу побудови;

Прагматичний – інформація підтримує якісний аналіз;

Економічні – аналізуються з точки зору витрат, пов'язаних з формуванням інформаційних масивів;

Синтаксичний або структурний аналіз - передбачає виявлення поступово збіжних закономірностей, середнього інформаційного забезпечення та документів [15].

Можна побачити, що інформаційне забезпечення функціонування та розвитку підприємства – це процес моніторингу, зберігання та обробки інформаційного середовища, використання інформації для задоволення інформаційних потреб у процесі формування та реалізації цілей функціонування та розвитку підприємства.

Завдяки аналізу характеристик та складових методології інформаційного забезпечення можна виділити показники для оцінки інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємств. Тому, на думку автора, оцінку інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємств необхідно оцінювати в рамках прагматичного підходу (якісної оцінки) на основі трьох наборів показників ефективності, ресурсної забезпеченості та адекватності (рис. 1).

Ефективність залежить від задоволення інформаційних потреб і здатності досягати цілеспрямованих ефектів на основі досліджень Abugabab, Sanzogni. Вони вказують, що ресурсна безпека відображається в рівні автоматизації інформаційної інфраструктури, використанні інформаційної

інфраструктури, інформаційній грамотності персоналу та фінансовій безпеці, що підтримується інформацією. Адекватність визначається такими показниками, як якість інформації, своєчасність отримання та використання інформації, використання інформаційних моделей, різноманітність джерел інформації та обробки інформації [1].

Оцінку рівня інформаційного забезпечення доцільно проводити на основі розрахунку узагальнюючих показників. У цьому випадку індекс узагальнення слід розраховувати як середнє геометричне окремих ознакових функцій. Оскільки кількісно виміряти окремі показники рівня інформаційного забезпечення наразі складно, їх рекомендується оцінювати на основі якісних (неметричних) показників. Для оцінки рівня інформаційної підтримки діяльності та розвитку підприємства рекомендується використовувати неметричні методи оцінки атрибутів [5].

Показники ефективності	Показники забезпеченості ресурсами	Показники достатку
• рівень задоволення інформаційних потреб; • взаємозв'язок цілей інформаційного забезпечення та розвитку підприємства	• рівень автоматизації інформаційного забезпечення; • стан інформаційної інфраструктури; • рівень інформаційної грамотності споживачів інформації; • інвестиції в інформаційне забезпечення та облік витрат	• різноманітність інформаційних джерел і методів роботи з інформацією; • інформаційне забезпечення на основі інформаційної моделі; • рівень відповідності інформації вимогам, що до неї пред'являються; • рівень своєчасності надходження та використання інформації

Рис. 1. Сприяння розвитку ринку віртуальних активів: державна політика

Джерело: розроблено автором на основі аналізу джерел [16, 18]

Моделювання неметричних характеристик проводити за такою схемою:

- Узагальнити теоретичні та практичні знання характеристики та виконати описову статистику характеристики.
- Побудуйте таблицю перетворення значень показників.
- Визначення ключових моментів стадійних змін значень індикаторів.

- Визначити окремі функції перетворення.
- Означення функцій узагальненого перетворення.

При формуванні списку властивостей слід враховувати, що властивість якості може бути представлена набором еквівалентних номенклатур (тобто інтерпретацій), які є списками можливих назв якості. У цьому випадку кожній номінації якісної ознаки зіставляється кількісне значення функції перетворення в залежності від очікуваної величини.

Для визначення рівня інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємства в таблиці 1 наведено номінальні ознаки показника інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємства. Далі на основі передаточної функції номінальним властивостям надаються кількісні значення. Значення функції перетворення має бути в діапазоні від 0 до 1. Оскільки в структурі індикатора рівня інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємства всі виділені атрибути мають однакові значення, значення функції перетворення має бути в межах від 0 до 1. Функції для однієї номінації будуть однакові.

Таблиця 1

Показники рівня інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємства

Індикатор	Позначення номінальної ознаки	Інтерпретація	Позначення номінації
1	2	3	4
Рівень задоволення інформаційних потреб	A	High Medium Low	A1 A2 A3
Зв'язок цілей інформаційного забезпечення з цілями функціонування та розвитку підприємства	B	exists no	B 1 B0
Рівень автоматизації інформаційного забезпечення	C	High Medium Low	C 1 C2 C3
Стан інформаційної інфраструктури	D	High Medium Low	D1 D2 D3
Рівень інформаційної грамотності споживачів інформації	E	High Medium Low	E1 E2 E3
Наявність інвестицій в інформаційне забезпечення та облік витрат	F	Yes No	F1 F0
	G	Yes	F1

Різноманітність джерел інформації та методів роботи з нею		No	F0
Здійснення інформаційного забезпечення на основі побудови інформаційної моделі	H	Yes	G1
		No	G0
Рівень відповідності інформації вимогам, які до неї пред'являються	I	High	I1
		Medium	I2
		Low	I3
Рівень своєчасності надходження та використання інформації	J	High	J1
		Medium	J2
		Low	J3

**Джерело: власна розробка автора*

На основі певних значень індивідуальних компонентів характеристик інформаційної підтримки функціонування та розвитку підприємства обчислюється узагальнюючий показник. Розрахунок узагальнюючого показника рівня інформаційної підтримки здійснюється на основі геометричного середнього індивідуальних функцій перетворення атрибутів за формулою 1.

$$PI3 = \sqrt[n]{(A * B * B * \Gamma * D * E * E * \text{Ж} * \text{З} * I)}, \quad (1)$$

де PI3 - показник рівня інформаційної підтримки функціонування та розвитку підприємства;

n - кількість складових показників рівня інформаційної підтримки;

A, B, B, Γ, D, E, E, Ж, З, I - компоненти рівня інформаційної підтримки функціонування та розвитку підприємства.

Зв'язок між рівнем інформаційного забезпечення діяльності та розвитку бізнесу та його показником визначається за шкалою Харрінгтона (табл. 2). Можна побачити, що рівень інформаційної гарантії є дуже низьким, що вказує на відсутність мети, відсутність своєчасних і достатніх інформаційних потреб, а також відсутність ресурсної підтримки для забезпечення інформації. Як правило, підприємства з таким рівнем інформаційної підтримки працюють хаотично, безладно та мало враховуючи інформаційні потреби. Такий рівень інформаційного забезпечення можна спостерігати на підприємствах, які не враховують зміни середовища функціонування.

Залежність між рівнем та показником інформаційного забезпечення
функціонування та розвитку підприємства

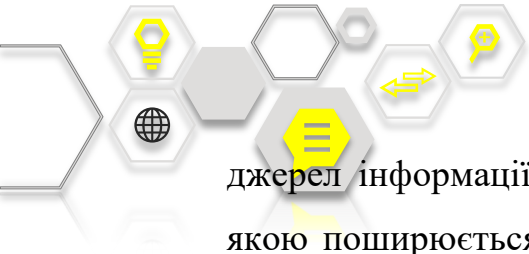
Індикатор	Рівень інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємства
0,0 - 0,2	Very low
0,2 – 0,37	Low
0,37 – 0,63	Medium
0,63 – 0,8	High
0,8 - 1	Very high

**Джерело: власна розробка автора*

Рівень інформаційного забезпечення функціонування та розвитку підприємства є низьким, що проявляється в недостатньому ресурсному забезпеченні інформаційного забезпечення, нерегулярності інформаційних потоків, відсутності стабільної структури інформаційних потоків, низькому задоволенні інформаційних потреб. , Відсутність різноманітних джерел і методів отримання інформації, відсутність відповідного інформаційного забезпечення для цілей розвитку підприємства.

Середній рівень інформаційного забезпечення вказує на недостатній рівень інформаційного обміну, фрагментарність інформаційного забезпечення, надання інформаційної підтримки на вимогу, обмеженість джерел і методів отримання та обробки інформації, наявність інформаційного шуму, відсутність професійно кваліфікованого персоналу інформаційного забезпечення. ІТ-персонал, але споживачі інформації з достатнім рівнем інформаційної грамотності. Отримання повідомлення одержувачем не завжди відбувається в найкоротші терміни. Інформаційна технологія, яку використовує бізнес, застаріла і потребує оновлення, а інформаційна система виконує лише часткові функції. Фінансування інформаційного забезпечення відбувається нерегулярно.

Високий рівень вказує на цільову спрямованість функції інформаційного забезпечення або розвитку, високий рівень автоматизації, наявність фахівців, які володіють знаннями та навичками обробки інформації, здійснення інвестицій та витрат на інформаційне забезпечення, наявність існуючих

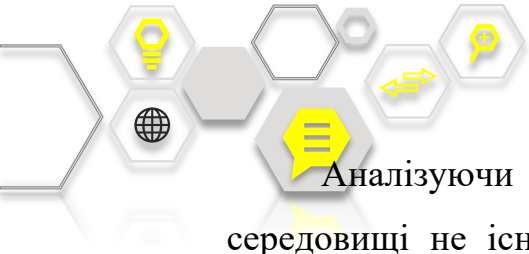
джерел інформації. канали, наявність чіткої інформації Потокова схема, за якою поширюється якісна інформація. Своєчасність, регулярність і повнота цього інформаційного потоку та задоволення інформаційних потреб високого рівня різняться. База даних періодично створюється та розширюється.

Рівень інформаційного забезпечення дуже високий, що означає не тільки підпорядкування цілей інформаційного забезпечення цілям розвитку бізнесу підприємства, але й те, що цілі розвитку бізнесу формулюються після моніторингу корпоративних можливостей та інформаційного середовища. погрожувати. Інформаційні потреби задовольняються в повному обсязі і вчасно, а інформація циркулює відповідно до побудованої інформаційної моделі. Підприємства мають спеціалізовані відділи структури інформаційного забезпечення для контролю всіх аспектів обміну інформацією, впровадження новітніх інформаційних технологій і використання інформаційних систем для обробки інформації. Також була створена база даних, яка регулярно оновлюється навіть тоді, коли немає потреби в певній інформації. Триває пошук нових джерел інформації та використання сучасних методів обробки інформації. Визначено статті витрат на інформаційне забезпечення.

За результатами дослідження створено модель оцінки рівня інформаційно-технологічного забезпечення функціонування та розвитку підприємства на основі якісної оцінки показників ефективності. Адекватність ресурсного та інформаційного забезпечення. Запропонована модель може бути використана підприємствами як частина інформаційно підкріпленого аналізу.

Цей метод спрямований на те, щоб допомогти підприємствам виявити вузькі місця в системі інформаційного забезпечення та знайти напрямки та методи підвищення рівня інформаційного забезпечення, що дозволить визначити ефективність діяльності та розвитку підприємства.

Тому за допомогою досліджень можна кількісно оцінити рівень інформаційного забезпечення підприємств та внести пропозиції щодо вдосконалення для підвищення ефективності діяльності підприємств.

Аналізуючи літературні джерела, встановлено, що в науковому середовищі не існує єдиної методики пояснення поняття інформаційного забезпечення. Результатом дослідження стало виділення трьох основних методів визначення характеру інформаційного забезпечення корпоративної діяльності, які також характеризують наукове співтовариство. Прихильники першого підходу, є такі автори як Susanto та Bong [16], Winoto [18].

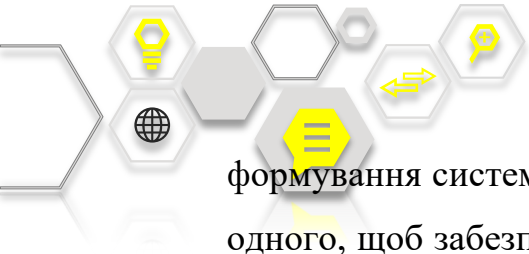
Мохаммад А. визначає інформаційне забезпечення як систему, що складається з інформаційних ресурсів, технологій, програмного забезпечення та технічних засобів. Інформаційне забезпечення підприємницької діяльності розглядається як сукупність взаємопов'язаних компонентів, що утворюють складну систему змінних, метою якої є перетворення інформаційних ресурсів, що надходять, у систему інформаційного забезпечення [11].

Якщо розглядати інформацію як ресурс, як, наприклад, його досліджують Al-Fasfus та Shaqqour, можна виділити три етапи її використання: пошук, обробка та розповсюдження інформації, яка має бути націлена на конкретні потреби. Ці процеси залежать від кількості, змісту та якості цього ресурсу і реалізуються на оперативному, тактичному та стратегічному рівнях управління [2].

Прихильники другого підходу, такі як Ruiz, Collazzo [14], Collignon [3], Капельман [7], розглядають інформаційне забезпечення діяльності підприємства як процес забезпечення суб'єктів інформацією, необхідною для прийняття правильних оперативних, тактичних і стратегічних управлінських рішень.

Відповідно до третього підходу інформаційне забезпечення розглядається як результат процесу отримання, обробки, накопичення, зберігання, аналізу та доставки інформації внутрішнім і зовнішнім користувачам з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Прикладами вчених, які підтримують третій підхід до пояснення природи корпоративного інформаційного забезпечення, є Річі та ін. [13] та Легессе [9] зазначили, що головною метою інформаційної підтримки є

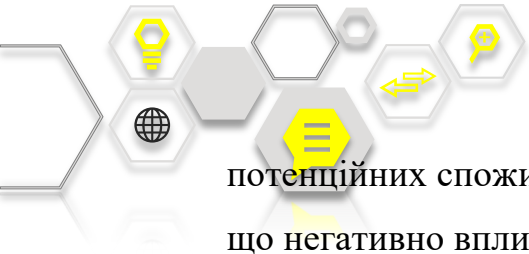

формування системи, у якій індикатори взаємопов'язані та доповнюють один одного, щоб забезпечити повну, всебічну, якісну та кількісну характеристику об'єкта дослідження. .

У ході дослідження встановлено, що інформаційне забезпечення є регуляторним інструментом, метою якого є, з одного боку, надання зовнішнім і внутрішнім користувачам своєчасного доступу до актуальних і надійних інформаційних ресурсів, необхідних для коректного управління. З іншого боку, забезпечення ефективного потоку інформації від менеджерів до керівників. Зокрема, інформаційне забезпечення корпоративної діяльності має не лише відповідати вимогам поточного менеджменту, а й збирати, накопичувати та обробляти низку інформації, необхідної для прийняття правильних управлінських рішень на стратегічному рівні.

У результаті дослідження встановлено, що до основних ланок інформаційного забезпечення входить моніторинг навколишнього середовища та процесу інформаційної діяльності, а його реалізація передбачає збір, обробку та використання інформації для задоволення інформаційних потреб та досягнення інформаційної безпеки. Бізнес і цілі розвитку підприємства. Водночас важливо також забезпечити зв'язок між цілями інформаційного забезпечення та бізнес-операціями та розвитком. Визначити відповідні критерії та вибрати джерела інформації на основі поставлених цілей і сформульованих інформаційних потреб. По-друге, це моніторинг інформаційного середовища, побудова моделі інформаційного потоку для найкращого задоволення інформаційних потреб, а також сам процес інформаційної діяльності, під час якого зібрані дані обробляються та використовуються.

Питання інформаційного забезпечення підприємства, зазначені в попередньому розділі, потребують детального розгляду. Відсутність коштів у компаній для проведення регулярних маркетингових та інших досліджень часто призводить до неповної або викривленої картини ринкової кон'юнктури,

потенційних споживачів товарів і послуг у кожному обраному сегменті тощо, що негативно впливає на інформаційне забезпечення управлінських рішень.

Ці питання не є абсолютно однозначними, оскільки на практиці ми також часто стикаємося з проблемою переоцінки бюджету на реалізацію заходів, спрямованих на отримання внутрішньої та зовнішньої інформації для прийняття управлінських рішень, або через недостатню, неправильну, спричинену браком деталей і недостатністю. Поглиблене фінансове планування, або навмисне спотворення вартості необхідних витрат.

Проблема планування процесів інформаційного забезпечення підприємства та формування ефективних систем зв'язку між структурними підрозділами підприємства для їх реалізації є особливо актуальною з двох причин. Перш за все, ця комунікаційна система характеризується тісним зв'язком, а іноді і залежністю від роботи всіх інших без винятку підрозділів і підрозділів компанії, порушення якої неминуче призведе до проблем у плануванні та реалізації корпоративної діяльності. По-друге, інформаційна система повинна бути однією з перших систем, яка виявляє і реагує на зміни зовнішнього середовища, особливо зміни ринкової кон'юнктури, що об'єктивно дуже складно в сучасному житті. Оскільки більшість підприємств не можуть істотно впливати на зовнішнє середовище, ключ до вирішення цих проблем полягає в ефективній комунікації з елементами внутрішнього середовища підприємства, тобто з різними структурними підрозділами підприємства. Тому що це може призвести до своєчасного та адекватного надання інформації, необхідної для діяльності, особливо у випадку не лише ділової співпраці, а й дружніх стосунків між працівниками. У сучасних умовах, враховуючи стрімкий розвиток Інтернет-технологій та інновацій, співробітники сучасних підприємств повинні володіти достатніми знаннями в багатьох професійних сферах. Вирішення цієї проблеми полягає в залученні професіоналів, яких немає на ринку праці, де розташована компанія, або які мають загальну підготовку, але здатні вчитися та розвиватися та мають високу мотивацію.

Враховуючи специфіку інформаційного забезпечення на підприємствах, науковці підкреслюють, що інформація використовується для прийняття рішень у всіх функціях управління. Zwass підкреслював, що в цьому відношенні важливо враховувати галузеву специфіку інформації, а також інтереси різних відділів і співробітників компанії, а також визначити механізми оцінки рівня існуючого інформаційного забезпечення як вихідного пункт на можливість його вдосконалення [17].

Зважаючи на важливість оцінки рівня наявного інформаційного забезпечення, у цьому дослідженні пропонується метод розрахунку рівня інформаційного забезпечення та його інтерпретація за шкалою Харінгтона. Визначення фактичного рівня інформаційного забезпечення є важливим, оскільки дозволяє вжити заходів, спрямованих на його покращення.

ДеЛон, Маклін та Седера розробили модель корпоративних інформаційних систем і визначили два головних фактори успіху — якість системи та інформації. Якість системи означає гнучкість і доступність інформаційного навчання; якість інформації стосується представлення звітів, досліджень і веб-сторінок, які враховують мету, характер, частоту та сферу використання [4].

Тому високі вимоги до складу та надання інформації для цілей управління, у свою чергу, висувають нові вимоги до технології та технології обробки інформації в корпоративній організаційній структурі. При цьому змінюється форма подання інформації та її структура, набір показників, що характеризують ситуацію, періодичність подання тощо. У той же час інформація рідко використовується як продуктивний ресурс. З одного боку, органам управління підприємств бракує необхідної та своєчасної інформації, а з іншого боку, інформація, що надходить, не завжди повною мірою опрацьовується та використовується.

Таким чином, результати цього дослідження свідчать про те, що вдосконалення інформаційного забезпечення може вирішити такі проблеми:

-
-
- Економія за рахунок скорочення платежів, витрат на виконання договорів, витрат на комунальні послуги;
 - Подальше скорочення витрат шляхом уникнення майбутнього збільшення чисельності персоналу, умов обробки інформації та вартості послуг;
 - Нематеріальні вигоди: покращена якість даних, підвищення продуктивності, використання сучасних виробничих потужностей, зменшення прострочених платежів, використання програмних продуктів.

Висновки. Вивчення особливостей інформаційного забезпечення підприємства дозволяє прояснити основні проблеми, що існують в інформаційному забезпеченні підприємства. Зокрема, необхідно оцінити рівень інформаційного забезпечення, щоб визначити його достатність. У процесі дослідження проаналізовано сучасні методи оцінки інформаційної забезпеченості та визначено набір показників для оцінки рівня інформаційної забезпеченості. Також розроблено модель оцінки рівня інформаційного забезпечення діяльності та розвитку бізнесу на основі показників ефективності, ресурсної забезпеченості та якісної оцінки достатності інформаційного забезпечення.

Запропонована модель може бути використана підприємствами як частина інформаційно підкріпленого аналізу. Водночас цей метод спрямований на те, щоб допомогти підприємствам виявити наявні проблеми в системі інформаційного забезпечення та знайти напрямки та методи підвищення рівня інформаційного забезпечення. Бо надійне, достатнє та якісне інформаційне забезпечення є основою ефективної діяльності та розвитку підприємств.

Практичне застосування результатів дослідження дозволить підвищити рівень інформаційного забезпечення підприємств, тим самим позитивно вплинути на якість управлінських рішень і тим самим підвищити ефективність діяльності підприємств.

Список використаних джерел

1. Abugabah A., Sanzogni L. Re-conceptualizing Information Systems Models: An Experience from ERP Systems Environment. *International Journal for Infonomics*. 2010. Vol. 3, no. 4. P. 414–421. URL: <https://doi.org/10.20533/iji.1742.4712.2010.0045> (date of access: 24.01.2024).
2. Al-Fasfus F. S., Shaqqour O. F. The effect of accounting performance on accounting information systems, planning and controlling in Jordanian commercial banks-survey study. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. 2018. Vol. 22, No 2. P. 1-11.
3. Collignon S. E., Nazir S., Surendra N. C. Agile systems development: Privacy theoretical lens to challenge the full information disclosure paradigm. *Information & Management*. 2022. Vol. 59, No 6. P. 103679.
4. DeLone W., McLean E., Sedera D. Future of information systems success: Opportunities and challenges. In *Computing Handbook: Two-Volume Set*. 2022. P. 1–19.
5. Diaz A., Schögggl J.-P., Reyes T., Baumgartner R. J. Sustainable product development in a circular economy: Implications for products, actors, decision-making support and lifecycle information management. *Sustainable Production and Consumption*. 2021. Vol. 26. P. 1031–1045.
6. Hadid W., Al-Sayed M. Management accountants and strategic management accounting: The role of organizational culture and information systems. *Management Accounting Research*. 2021. Vol. 50, Article 100725.
7. Kappelman L., Johnson V., Torres R., Maurer C., McLean E. A study of information systems issues, practices, and leadership in Europe. *European Journal of Information Systems: An Official Journal of the Operational Research Society*. 2019. Vol. 28, No 1. P. 26–42.
8. Kunath M., Winkler H. Usability of information systems to support decision-making in the order management process. *Procedia CIRP*. 2019. Vol. 81. P. 322–327.

-
-
9. Legesse L. C. The role of information systems in business firm's competitiveness: Integrated review paper from a business perspective. *International Research Journal of Nature Science and Technology*. 2020. Vol. 2, No 04. P. 29–42.
 10. Meiryani D. L. W., Deniswara K., Dewi K. Accounting Information Systems Evaluation of Medicines Management. *Systematic Reviews in Pharmacy*. 2020. Vol. 11, No 8. P. 83–87.
 11. Mohammad A. A. An exploration of accounting information system's role in SMEs failure triangular. *International Journal of Agile Systems and Management*. 2018. Vol. 11, No 2. P. 155–178.
 12. Nyathi K. A., Nyoni T., Nyoni M., Bonga W. G. The role of accounting information in the success of small & medium enterprises (SMEs) in Zimbabwe: A case of Harare. *Journal of Business and Management (DRJ-JBM)*. 2018. Vol. 1, No 1. P. 01–15.
 13. Ritchi H., Azis Y., Adrianto Z., Setiono K., Sanjaya S. In-app controls for small business accounting information system: A study of domain understanding. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. 2019. Vol. 27, No 1. P. 31–51.
 14. Rasulov, R. (2023). Automation of Direct Sales Processes as a Driver of Economic Efficiency in the Restaurant Industry: A Descriptive Study. *Futurity of Social Sciences*, 1(3), 79–94. <https://doi.org/10.57125/FS.2023.09.20.06>
 15. Ruiz T., Collazzo P. Determinants of the use of accounting systems in microenterprises: Evidence from Chile. *Journal of Accounting in Emerging Economies*. 2021. Vol. 11, No 4. P. 632–650.
 16. Sedera D., Tan C. W., Xu D. Digital business transformation in innovation and entrepreneurship. *Information & Management*. 2022. Vol. 103620. URL: <https://doi.org/10.1016/j.im.2022.103620> (date of access: 24.01.2024).
 17. Susanto A., Bong M. Information systems in current business activities. *International Journal of Scientific and Technology Research*. 2019. Vol. 8. P. 148–150. URL:

https://www.researchgate.net/publication/331972730_Information_systems_in_current_business_activities (date of access: 24.01.2024).

18. Teerasoponpong S., Sopadang A. Decision support system for adaptive sourcing and inventory management in small- and medium-sized enterprises. *Robotics and Computer-Integrated Manufacturing*. 2022. Vol. 73(102226). P. 102226. URL: <https://doi.org/10.1016/j.rcim.2021.102226> (date of access: 24.01.2024).

19. Winoto A., Fahlevi M., Prajena G. Design of Accounting Information System in Data Processing. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications*. 2022. Vol. 13, No 9. P. 601–606. URL: https://thesai.org/Downloads/Volume13No9/Paper_71-Design_of_Accounting_Information_System_in_Data_Processing.pdf (date of access: 24.01.2024).